

Gyakran ismétlődő kérdések az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével kapcsolatban

Az alábbi összeállítás célja, hogy segítse az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére irányuló eljárásban érintett szakemberek munkáját. A következőkben a jogalkalmazóktól érkező leggyakoribb kérdésekre próbálunk választ adni, kifejtteni az azokkal kapcsolatos szakmai álláspontunkat. **Felhívjuk a figyelmet, hogy az 1987. évi XI. tv. 54. § alapján a jogszabályokat az Országgyűlés, a köztársasági elnök és a Kormány jogosult értelmezni elvi állásfoglalásban, ezért jelen dokumentum csak tájékoztató jellegű, kötelező erővel a jogalkalmazás során nem bír,** csupán az ágazati irányítást gyakorló szerv szakmai álláspontját tükrözi. Köszönjük, hogy munkájuk során figyelembe veszik az alábbiakban foglaltakat!

Az anyagban használt jogszabályi rövidítések:

Gyvt.: a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

Gyer.: a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet

Ket.: a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

Budapest, 2010. november 2.

1. kérdés: Óvodás gyermek tekintetében fel lehet-e függeszteni az iskoláztatási támogatást?

Válasz: Nem. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. 15. §-a úgy rendelkezik, hogy a **tanköteles gyermek esetében lehet felfüggeszteni** az iskoláztatási támogatás folyósítását. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 24. § (1) bekezdése alapján az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, s a 6. § (4) bekezdése alapján az iskola igazgatója dönt a tankötelezettség kezdetéről. A 7. § (3) bekezdés alapján **a tankötelezettség az általános iskolában, a gimnáziumban, a szakközépiskolában, valamint a szakiskolában teljesíthető.**

Továbbá a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. 8. § (2) a) pont rendelkezése alapján az iskoláztatási támogatás a gyermek tankötelessé válása évének november 1. napjától folyósítható, így fentiek alapján óvodás gyermek nem részesülhet iskoláztatási támogatásban.

2. kérdés: 18. életévét betöltött, de még tanköteles gyermek mulaszt 50 órát az iskolában. Fel lehet-e függeszteni esetében az iskoláztatási támogatást, figyelemmel különösen arra, hogy nagykorúsága miatt védelembe vételére már nem kerülhet sor?

Válasz: Nem. A jogszabályi rendelkezések értelmében [Gyvt. 68/A. § (1)–(2) bek., Gyer. 91/F. §, 91/G. § (2) bek.] **az iskoláztatási támogatás felfüggesztése a védelembe vételhez kapcsolódik.** A két jogintézmény együttes célja, hogy a gyermek tankötelezettségének teljesítését elősegítse. A védelembe vétel a Gyvt. 69. § (2) és a Gyer. 91/K. § (2) bekezdése alapján legfeljebb a nagykorúvá válásig tartható fenn, azonban az érintett nagykorúságának elérését követően egy esetben – védelembe vétel nélkül – továbbra is fennállhat az iskoláztatási támogatás felfüggesztése: **ha a felfüggesztést még kiskorúsága idején rendelték el.** A Gyer. 91/J. § (2) bek. b) pontja az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének megszüntetését nem a gyermek nagykorúságához, hanem a gyermek tankötelezettségének megszűnéséhez köti. Ebből adódóan a még kiskorú érintettre tekintettel elrendelt felfüggesztés – amennyiben a gyermek, fiatal felnőtt továbbra sem jár iskolába – fő szabály szerint annak a tanévnek a végéig fenntartható, amelyben a tanuló a 18. életévét betölti.

(Az előkészítés alatt álló jogszabály-módosítási tervezet szerint a védelembe vétel elrendelésének lehetősége ki fog tolni a tankötelezettség végéig.)

3. kérdés: A tanuló még kiskorú volt, amikor összegyűlt az 50 igazolatlan órája. Az iskola értesítésének a jegyzői gyámhatósághoz való megérkezésekor vagy a határozat meghozataláig azonban már betöltötte, betölti a 18. életévét. Elrendelhető-e ebben az esetben az iskoláztatási támogatás felfüggesztése?

Válasz: Nem. Az iskoláztatási támogatás felfüggesztése a védelembe vételhez kapcsolódik. Ha a határozat meghozataláig az érintett betölti a 18. életévét, az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére nincs lehetőség. Lásd részletesen a 2. kérdésnél leírtakat.

4. kérdés: A közoktatási törvény értelmében [1993. évi LXXIX. törvény 6. § (6) bek.] 16. életévének betöltése után kérelmére megszűnik annak a tankötelezettsége, aki érettségi vizsgát tett, vagy államilag elismert szakképesítést szerzett, illetve házasságkötés révén nagykorúvá vált, vagy gyermekének eltartásáról gondoskodik. Ha a 16. életévét betöltött, fenti helyzetben lévő személy mégsem kéri a tankötelezettsége megszűnését, az ő esetében felfüggeszhető-e az iskoláztatási támogatás?

Válasz:

a) A **házasságot kötött gyermek esetében** egyértelmű a jogi helyzet: **nincs lehetőség az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére**, mert az érintett a **házasságkötéssel nagykorúvá vált, ezért nem lehet védelembe venni** (lásd részletesen a 2. kérdésnél leírtakat).

b) **Érettségi vizsgát tett, vagy szakképesítést szerzett tanuló** esetén nincs konkrét jogszabályi rendelkezés. A jogintézmény céljával lenne ellentétes azonban az ő esetükben az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének elrendelése, hiszen ezen gyermekek már megszerezték a szükséges végzettséget, képesítést.

c) Arra a **16. életévét betöltött személyre** nézve, aki **gyermeké eltartásáról gondoskodik**, szintén nincs konkrét jogszabályi rendelkezés. Az ő esetükben azonban amennyiben nem kéri a tankötelezettségük megszűnését vagy a magántanulóvá válásukat, a hiányzások esetén indokolt az iskoláztatási támogatás felfüggesztése. (Vélhetően azért nem kérték a tankötelezettségük megszűnését, illetve magántanulóvá válásukat, mert gyermekük gondozását nem ők látják el.)

5. kérdés: Mi a teendő, ha az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére irányuló eljárás bármely szakaszában tartott tárgyaláson a megidézett szülő nem jelenik meg? Hozható-e döntés a szülő jelenléte, meghallgatása nélkül, vagy végső esetben elő kell vezetni? A szülő távollétében meg lehet-e a tárgyalást tartani vagy új időpontot kell kitűzni? Új időpont kitűzése esetén az idő múlása az eljárási határidőbe beleszámít-e?

Válasz: A Gyer. 91/N. § (4) bekezdése és 91/P. § (3) bekezdése értelmében a jegyzői gyámhatóság a tárgyalásra idézi a gyermeket gondozó szülőt vagy más törvényes képviselőt, valamint a tárgyalás időpontjáról értesíti a korlátozottan cselekvőképes gyermeket, a gyermekjóléti szolgálatot, védelembe vett gyermek esetén a kirendelt családgondozót, a közoktatási intézmény igazgatóját, szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer más tagját. A jogszabály tehát az iskoláztatási támogatás felfüggesztésében érintettek körét két részre osztja abból a szempontból, hogy kinek kötelező a megjelenése a tárgyaláson, őket idézik arra és kinek nem kötelező a megjelenése a tárgyaláson, őket értesítik annak időpontjáról. A szülő meghallgatása tehát kötelező a jegyzői gyámhatóság számára. **Ha a szülő nem jelenik meg a tárgyaláson, a jegyzői gyámhatóság a Ket. rendelkezéseinek megfelelően eljárási bírsággal sújthatja, illetve végső esetben a rendőrség útján elővezetetheti [Ket. 48. §].** Ha a szülő nem jelenik meg a tárgyaláson, a meghallgatásra új időpontot lehet kitűzni, ami a Ket. 33. § (3) bek. c) pontjában foglaltakra hivatkozva – a

szülői nyilatkozat, mint a tényállás tisztázásához szükséges adat közlése okán – nem számít be az ügyintézési határidőbe. Amennyiben a tárgyaláson a szülő kivételével a többi érintett megjelent, a jegyzői gyámhatóság ezen személyeket meghallgathatja, meghallgatásukról jegyzőkönyvet vehet fel. Így az érintett szakembereknek (családgondozó, pedagógus stb.) az ismételt tárgyalásra nem kell elmenniük. Jegyzőkönyvbe foglalt véleményüket fogja a jegyzői gyámhatóság az ismételt tárgyaláson a szülővel ismertetni.

Az idézésben célszerű felhívni a szülő figyelmét, hogy nyilatkozatának elmaradása esetén a jegyzői gyámhatóság a rendelkezésére álló adatok alapján fog dönteni az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről és a védelembe vételről.

6. kérdés: Felül kell-e vizsgálni a korábban már elrendelt védelembe vételt az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése okán?

Válasz: Amennyiben az egyéni-gondozási nevelési tervben a felfüggesztést megelőzően nem szerepelt a tankötelezettség teljesítésének előmozdítása érdekében szükséges feladat, úgy a védelembe vételt hivatalból felül kell vizsgálni az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésére irányuló eljárással egy időben. (Gyer. 90. § (1) a) ab) alpont)

A Gyer. 91/I. § (6) bekezdése alapján a támogatás folyósításának felfüggesztéséről szóló jogerős határozatot közölni kell a kirendelt családgondozóval, aki **22 munkanapon belül** megküldi a felülvizsgált egyéni gondozási-nevelési tervet. (Mivel iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztéséhez kapcsolódóan került felülvizsgálatra az egyéni gondozási-nevelési terv, így a Gyer. 91/I. § (6) bekezdés alapján 22 munkanap áll a családgondozó rendelkezésére a felülvizsgált terv megküldésére.)

7. kérdés: Mire használható fel a támogatás összege?

Válasz: A Gyer. 91/H. § (1) bekezdés alapján a 91/B. § (7) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, mely rendelkezés azonban csak példálózó jelleggel sorolja fel a lehetőségeket, így **a gyermek érdekében, szükségletétől függően kell meghatározni a pénzfelhasználási módot.** A tárgyalás folyamán **törekedni kell a konszenzusra,** azonban a pénzfelhasználási terv és a határozatban meghatározott mód **olyan elemeket is tartalmazhat, amelyekkel a gondozó személy nem értett egyet,** azonban a gyermekjóléti szolgálat, a közoktatási intézmény, illetve a jegyzői gyámhatóság szükségesnek tart.

8. kérdés: A jegyzői gyámhatóságnak a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 15. §-a és a Gyer. 91/F. §-a értelmében 10 igazolatlan óra után végzésben kell figyelmeztetnie a szülőt arra, hogy 50 igazolatlan óra az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével és a gyermek védelembe vételével jár. A végzés előírása azt eredményezi, hogy a jegyzői gyámhatóságnak eljárást kell indítania? Mikor, milyen formában zárhatja le ezt az eljárást? Milyen jogorvoslattal lehet élni ezen végzés ellen? Mi történik, ha a végzés kibocsátására sor kerül, de utána a gyermek már teljesíti a tankötelezettségét vagy más ok miatt az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére nem kerül sor?

Válasz: Az igazolatlan hiányzások következményeire való figyelmeztetés a jegyzői gyámhatóság preventív célú cselekménye. Célja, hogy – a szülő figyelmének a gyermek további igazolatlan hiányzásának jogkövetkezményeire való felhívásával – megelőzze a gyermek további iskolai hiányzását és az iskoláztatási támogatás felfüggesztését. Egyfajta információszolgáltatásként fogható fel, amely nem szükségszerű előzménye és nem is feltétele az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének. A Gyer. 91/G. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a jegyzői gyámhatóságnak az 50 igazolatlanul mulasztott óra után akkor is meg kell indítania hivatalból az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére irányuló eljárást, ha korábban a tájékoztató jellegű végzés kibocsátására nem került sor. Ha az iskola jelzi, hogy

a gyermek 10 órát igazolatlanul hiányzott, a jegyzői gyámhatóságnak mérlegelés nélkül, automatikusan meg kell küldenie a szülőnek a jogkövetkezményekre való figyelmeztetést tartalmazó, tájékoztató jellegű végzést. Amennyiben a szülő vitatja a 10 igazolatlan óra tényét vagy számát, azt az iskolának és nem a jegyzői gyámhatóságnak kell jeleznie. Az ebből származó esetleges vita a szülő és az iskola, nem pedig a szülő és a jegyzői gyámhatóság között zajlik. Minderre tekintettel **a figyelmeztető végzés kiadása a jegyzői gyámhatóságnak nem a Ket. hatálya alá tartozó tevékenysége.** A gyermek tankötelezettsége, illetve a tankötelezettség nem teljesítéséből eredő szankciók nem a jegyzői gyámhatóság ezen cselekményéből származnak. A jegyzői gyámhatóság ezekben az ügyekben ügyfelet érintő jogot vagy kötelességet nem állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot nem igazol, így ezen ügyek a Ket. 12. § (2) bekezdése alapján nem tekinthetők közigazgatási hatósági ügynek. Így a 10 óra igazolatlan hiányzást követő végzés kiadásával nem indul közigazgatási hatósági eljárás. Ebből adódóan a jegyzői gyámhatóságnak nem áll fenn a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettsége és az eljárást megszüntetni sem kell, valamint a tájékoztatást tartalmazó végzés ellen sem kell jogorvoslatot biztosítani. (Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére irányuló közigazgatási hatósági eljárás az iskolának az 50 igazolatlan óra hiányzásról való jelzését követően indul csak meg.)

9. kérdés: Mi történik, ha a család – minden bejelentés nélkül – ismeretlen helyre távozik? Fel lehet függeszteni ebben az esetben az iskoláztatási támogatást?

Válasz: Nem, mert az iskoláztatási támogatás felfüggesztése összekapcsolódik a gyermek védelembe vételével és a fenti esetben a gyermeket nem lehet védelembe venni. A jegyzői gyámhatóságnak ekkor azt kell megállapítania, hogy az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik, erről értesítenie kell a Magyar Államkincstárt, egyúttal a Ket. 31. § (1) e) pontja alapján megszünteti az eljárást.

10. kérdés: Mi a teendő, ha a gyermek és családja bizonyíthatóan külföldön tartózkodik? Fel lehet-e függeszteni ebben az esetben az iskoláztatási támogatást?

Válasz: Nem, mert az iskoláztatási támogatás felfüggesztése összekapcsolódik a gyermek védelembe vételével és a fenti esetben a gyermeket nem lehet védelembe venni. A jegyzői gyámhatóságnak ekkor azt kell megállapítania, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helye külföldön van (ezzel együtt a gyermek védelme érdekében szükséges intézkedéseket a külföldi hatóságnak kell megtennie) és a gyermek külföldön tartózkodásának tényéről értesítenie kell a Magyar Államkincstárt, egyúttal a Ket. 31. § (1) e) pontja alapján megszünteti az eljárást.

11. kérdés: A Gyer. 91/L. § (1) bekezdése szerint a jegyzői gyámhatóság és a Magyar Államkincstár között elektronikus úton történik az adategyeztetés. A jegyzői gyámhatóságnak belföldi jogsegély útján kell megkeresnie az Államkincstárt vagy elég egy belföldi jogsegélynek nem minősülő elektronikus levelet írnia?

Válasz: A Ket. 28/A. § (2) bekezdése alapján a hatóságok egymás közötti kapcsolattartása történhet elektronikus úton is. A jegyzői gyámhatóságnak elektronikus úton küldött belföldi jogsegély útján kell megkeresnie az Államkincstárt (Gyer. 91/L. § (1) bekezdése), azaz egy elektronikus levelet kell küldeni a Kincstár felé.

12. kérdés: Fel kell-e függeszteni a támogatás folyósítását, abban az esetben, ha az iskola nem tudott arról, hogy a gyermeket a törvényes képviselő másik oktatási intézménybe íratta át, s ezért jelzi az 50 órás igazolatlan mulasztást?

Válasz: Amennyiben döntéshozatal előtt a törvényes képviselő olyan igazolást nyújt be, mely tanúsítja, hogy a gyermek új oktatási intézménybe jár, s nem érte el az 50 órás igazolatlan

mulasztást, úgy nem lehet felfüggeszteni a támogatás folyósítását, mivel teljesítette tankötelezettségét. **Erre vonatkozó bizonyítást azonban nem kell lefolytatnia a jegyzői gyámhatóságnak**, tehát hiánypótlási felhívást sem lehet kibocsátani az igazolás beszerzése érdekében.

Amennyiben a felfüggesztést követően nyújtja be az új intézmény igazolását a törvényes képviselő, úgy a gyámhatóság döntését visszavonja (Ket. 114. § (1) bekezdés), s az eljárást megszünteti (Ket. 31. § (1) e) pont).

13. kérdés: Ha a gyermek nem jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, de már korábban védelembe vették, a jegyzői gyámhatóságnak az iskoláztatási támogatás felfüggesztését megelőzően nem kell tárgyalást tartania. Az érintett család csak az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről szóló határozat kézhezvételekor fog értesülni az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről?

Válasz: Nem. Egyrészt az iskola jelzése nyomán a jegyzői gyámhatóság már a 10. igazolatlan óra után figyelmezteti a szülőt, hogy 50 igazolatlan óra az iskoláztatási támogatás felfüggesztését vonja maga után [Gyer. 91/F. §]. Másrészt, amikor az iskola jelzi, hogy a gyermek 50 órát hiányzott igazolatlanul, a jegyzői gyámhatóságnak a Gyer. 91/M. § (1) bek. értelmében haladéktalanul meg kell keresnie a gyermekjóléti szolgálatot, hogy 10 munkanapon belül vegye fel a kapcsolatot a családdal. A családgondozó (előzőleg védelembe vett gyermek esetén, a családdal eddig is foglalkozó családgondozó) tehát már azelőtt felkeresi a családot és tájékoztatja az iskoláztatási támogatás felfüggesztéséről, hogy maga a határozat megszületne.

Az ügyfél pedig közvetlenül a jegyzői gyámhatóságtól is értesülni fog az eljárásról, mivel a Ket. 29. § (3) a) pontja alapján az ügyfelet az első eljárási cselekmény elvégzésétől számított öt munkanapon belül értesíteni kell az eljárás megindításáról.

14. kérdés: Kell-e a gyermekjóléti szolgálatnak közreműködni abban az esetben, ha az iskoláztatási támogatás természetbeni felhasználására a nagykorúság betöltését követően kerül sor?

Válasz: A Gyer. 91/J. § (2) b) pontja alapján meg kell szüntetni a felfüggesztést, ha a tanuló tankötelezettsége megszűnt. A jogszabály nem tartalmaz eltérő rendelkezéseket nagykorú esetére, így a gyermekjóléti szolgálatnak ekkor is közre kell működni a természetbeni folyósítás érdekében.

15. kérdés: Amennyiben meg lett szüntetve a támogatás folyósításának felfüggesztése, hány igazolatlan órát követően kell újból felfüggeszteni a folyósítást?

Válasz: A folyósítás felfüggesztését követően ugyanazt az eljárást kell lefolytatni, mintha korábban nem lett volna felfüggesztés, így az újonnan összegyűlt 10 órás igazolatlan hiányzást követően felszólítással kell élni, majd 50 igazolatlanul mulasztott órát követően kell felfüggeszteni a támogatás folyósítását. A Gyer. 91/F. § és 91/G. § (1) bekezdésében is **adott tanévben** igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozásokat határoz meg, így **a 10, illetve az 50 igazolatlan mulasztásnak is egy tanéven belül kell lennie.**

16. kérdés: Miként kell értékelni a tanórai késést?

Válasz: A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 20. § (8) bekezdésében rendelkezik arról, hogy a tanulónak igazolnia kell késését, amennyiben a tanórai foglalkozásról elkésik. A késések ideje a házirendben foglaltak szerint összeadható, s amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás idejét, a késés igazolt, vagy igazolatlan mulasztásnak tekintendő. Ugyanezen rendelet 9. § (3) bekezdése alapján a tanítási órák főszabály szerint negyvenöt percesek.

17. kérdés: Mi a teendő abban az esetben, ha gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermekről érkezik iskolai jelzés?

Válasz: Mivel az iskoláztatási támogatás **folyósításának felfüggesztése a védelembé vétellel együtt rendelhető el**, így a gyermekvédelmi gondoskodás struktúrájából következően a **gyermekvédelmi nevelésben (átmeneti és tartós nevelés) részesülő gyermek tekintetében – védelembé vétel lehetetlensége okán – nem függeszthető fel a támogatás folyósítása**. Az iskola jelzését a Ket. 22. § (2) alapján a jegyzői gyámhatóság átteszi a gyermek ügyében eljárni illetékes városi gyámhivatalhoz annak érdekében, hogy a gyámhivatal tájékoztatva legyen e gyermeket és a gyám kötelezettségét érintő jelentős tényről.

18. kérdés: Mi a teendő volt átmeneti nevelt, jelenleg utógondozott kiskorú esetében?

Válasz: Az eljárást kiskorú utógondozott esetében is le kell folytatni, így a támogatás folyósítása felfüggeszhető, a gyermek védelembé vehető, s a döntésről **tájékoztatni kell a városi gyámhivalt**, mivel védelembé vétel esetén az utógondozást a Gyer. 122. § (2) bekezdés alapján meg kell szüntetni.

19. kérdés: Magántanuló esetében felfüggeszhető-e a támogatás folyósítása?

Válasz: Abban az esetben, ha fennállnak a feltételek, azaz abban az időszakban, amikor a gyermek még iskolába járással teljesítette tankötelezettségét (még nem volt magántanuló) és 50 kötelező tanórai foglalkozást igazolatlanul mulasztott, el kell rendelni a folyósítás felfüggesztését, függetlenül attól, hogy a döntés kiadmányozásakor már magántanulói státuszban van-e a kiskorú. A felülvizsgálatot ugyanúgy le kell folytatni, mint iskolába járó tanuló esetében, s ha idő közben magántanulói státusza megszűnt és újra iskolába járással teljesíti tankötelezettségét, igazolatlan mulasztás esetén fenn kell tartani a felfüggesztést.

20. kérdés: Mi a teendő akkor, ha a tanköteles tanuló a folyósítás felfüggesztése alatt magántanuló lett?

Válasz: A Gyer. 91/J. § (1) bekezdésében nem definiálja hivatalból indítandó felülvizsgálati esetként a magántanulóvá válást, így e tény nem eredményez felülvizsgálatot.

Amennyiben a **felülvizsgált időszakban vagy annak egy részében a tanuló még nem magántanulóként kötelező tanórai foglalkozást igazolatlanul mulasztott**, úgy a folyósítás felfüggesztését – a döntés kiadmányozásakor már fennálló magántanulói jogviszonya ellenére is – **továbbra is fenn kell tartani**.

21. kérdés: Mi a teendő, ha a család nem igényelte az iskoláztatási támogatást, azonban jelzés érkezett az iskolától?

Válasz: Ebben az esetben nyilvánvalóan nincs mód az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésére, így nincs kötelezően elrendelendő védelembé vétel sem, de a tankötelezettség teljesítésének elérése érdekében javasolt lefolytatni a védelembé vételi eljárást.

Amennyiben a jegyzői gyámhatóság arról kap értesítést, hogy nem folyósítják a támogatást, dönthet úgy, hogy belföldi jogsegély keretében megkeresi az Kincstárat annak érdekében, hogy informálódjon az esetleges folyamatban lévő támogatás-megállapítási eljárásról. Amennyiben a Kincstár arról értesíti a gyámhatóságot, hogy megállapításra irányuló eljárás folyamatban van, úgy a folyósítás felfüggesztésére irányuló eljárását a Ket. 32. § (1) bekezdése alapján felfüggeszti.

22. kérdés: Jövedelemnek minősül-e a felfüggesztett iskoláztatási támogatás?

Válasz: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) a) aa) alpontja alapján az iskoláztatási támogatás jövedelemnek minősül. A támogatás folyósításának felfüggesztése esetén meg kell különböztetni azt az esetet, ha

- a havi összegek az elkülönített számlán gyűlnek, illetve ha
- eseti gondnok útján természetben történik a folyósítás.

Előbbi esetben nem kell jövedelemnek tekinteni, hiszen bevétel nem keletkezik, azt csak a későbbi, természetbeni folyósításnál kell jövedelemként figyelembe venni.

Utóbbi esetben, ha a támogatás folyósításának felfüggesztése mellett az ellátás természetben biztosítva van, ugyanúgy jövedelemnek kell tekinteni, mintha pénzben kapná a jogosult.

23. kérdés: Felülvizsgálatkor mely időszakokat kell vizsgálnia a jegyzői gyámhatóságnak a tanév végén, s melyet az új tanévben először?

Válasz: A tanév végét követően a Gyer. 91/J. § (1) b) pontja szerint a tanév lezárását követő 22 munkanapon belül hivatalból felül kell vizsgálni a támogatás felfüggesztésének szükségességét. A felülvizsgálendő időszak az iskola jelzésétől, vagy az utolsó felülvizsgálat időszakát követő naptól a tanév utolsó napjáig terjedő időszak. Tehát maximum 3 tanítási hónap, minimum 1 tanítási nap.

Új tanévben az első felülvizsgálat időszaka – abban az esetben, ha a támogatás a megelőző tanévben is fel volt függesztve – a Gyer. 91/J. § (1) a) pontja alapján az első 3 tanítási hónapot kell magába foglalja.

24. kérdés: Mi a teendő, ha mindenki visszautasítja az eseti gondnoki feladatok ellátását?

Válasz: Lehetőség szerint azt a személyt kell eseti gondnokul kirendelni, aki a leginkább alkalmas arra, hogy az iskoláztatási támogatásnak a gyermek szükségleteire való felhasználásáról gondoskodjon, a család elfogadja a személyét és ő maga is vállalja a feladatot. **Az eseti gondnok személyére – a fenti szempontok érvényesítésével – a gyermekjóléti szolgálatnak kell javaslatot tennie** [Gyer. 91/N. § (3) bek., 91/P. § (1) bek. c) pont]. Fontos, hogy a gyermekjóléti szolgálat a javaslattétel során valóban az arra legalkalmasabb, a gyermek szükségleteit leginkább biztosítani tudó személyt válassza ki. Ennek során esetleg már érdeklődhet is arról, hogy az általa javasolt személy vállalja-e az eseti gondnoki feladatok ellátását. Ügyelni kell az összeférhetetlenségi szabályokra is. A gyermekjóléti szolgálat családgondozói közül lehetőség szerint olyan személyt kell eseti gondnokul kirendelni, aki a védelembe vétel során nem gondozza a családot [Gyer. 91/A. § (6) bek.]. A polgármesteri hivatal ügyintézői közül pedig a gyámügyi ügyintézőt nem lehet eseti gondnokul kirendelni [Gyer. 91/A. § (6) bek.].

Amennyiben nincs olyan személy, aki az eseti gondnoki feladatok ellátását vállalná, a jegyzői gyámhatóság a polgármesteri hivatal ügyintézőjét rendeli ki eseti gondnokul. Amennyiben szakember (családgondozó, polgármesteri hivatal ügyintézője, védőnő, gyermekvédelmi felelős, átmeneti gondozást nyújtó intézmény alkalmazottja) látja el az eseti gondnoki feladatokat, ezt munkaköri kötelezettségük részeként **munkaidőben láthatják el. Eseti gondnokként való kirendelésük miatt túlmunkára nem kötelezhetők.**

25. kérdés: Az eseti gondnok által kezelt iskoláztatási támogatás teljes összegét fel kell-e használni minden hónapban, vagy képezhető-e tartalék?

Válasz: A családi pótlék a gyermek mindennapi szükségleteinek kielégítését hivatott szolgálni, ezért tartalék nem képezhető, de a pénzfelhasználási mód természetétől függően – például nagyobb összegű használati tárgy megvásárlása – félre lehet tenni a havi támogatásból. Kisösszegű maradványt át lehet vinni a következő hónapra.

26. kérdés: Helyettesíthető-e a kirendelt eseti gondnok?

Válasz: Nem. Mivel az eseti gondnokság hatósági határozat általi kirendelésen alapuló tisztség, így a kirendelt személyt érvényesen helyettesíteni nem lehet. A jogszabály helyettes eseti gondnok kirendelésére nem ad lehetőséget, így **amennyiben az eseti gondnok hosszabb ideig nem tudja ellátni feladatait, úgy azt jelezni kell a felmentésre illetékes jegyzőnek.** Az új eseti gondnok kirendelése során az eseti gondnok személyére vonatkozóan ugyanúgy javaslatot kell kérni a gyermekjóléti szolgálattól, mint az első ízbeli kirendelés folyamán. (Gyer. 91/N. § (3) bekezdés és 91/P. § (1) c) pont) **A felmentés iránti kérelmet el kell utasítani, ha azt az eseti gondnok nem kellő alappal terjesztette elő.**

27. kérdés: Hogyan adja át az eseti gondnok a vásárolt termékeket?

Válasz: Javasolt a vásárolt termékekről – tanú jelenlétében – átvételi elismervényt írni, így elkerülhetők a későbbi bizonyítási problémák.

Megkönnyítheti a termékek átadásának bizonyítását, ha az átadás-átvétel a gyermekjóléti szolgálat, az iskola, vagy a polgármesteri hivatal helyiségében történik.

28. kérdés: Eseti gondnok (havi) elszámolásait milyen formában kell elfogadni?

Válasz: Az eseti gondnok elszámolásának (a havi elszámolásoknak is!) az elfogadása **határozattal** történik.

29. kérdés: Hogyan kell az eseti gondnoknak elszámolnia a jegyzői gyámhatóság felé?

Válasz: Az elszámolás lényege az, hogy az eseti gondnok igazolni tudja a támogatás pénzfelhasználási módnak megfelelő felhasználását. Amennyiben egyszerre csak egy gyermek részére vásárolnak, úgy javasolt **a gyermek nevére szóló számlát – az átadást tanúsító személy megjelölésével együtt** – benyújtani a gyámhatóságnak. Amennyiben egyszerre több gyermek részére vásároltak be, s nem kérnek gyermekenként külön számlát, úgy elegendő **a számla fénymásolatát és az átadást tanúsító dokumentumot** benyújtani, melyen tételesen fel vannak sorolva az átadott termékek.

30. kérdés: A családjától távol levő tanuló esetében melyik jegyzői gyámhatóságnak van az eljárás lefolytatására illetékessége, illetve melyik településen működő családgondozót, továbbá eseti gondnokot kell kirendelni?

Válasz: A családgondozás mind a szülők, mind a gyermek gondozását magában foglalja, ezért a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 23. § (1) bekezdés szerinti **gyermek tényleges tartózkodási helyének azt a települést kell tekinteni, ahol a gyermek a családjával együtt él, ahova a gyermek – átmeneti távollét (kollégium, kórházi kezelés stb.) után – hazatér.** Ennek okán a védelembe vételi eljárás folyamán **a család tényleges tartózkodási helye szerinti jegyzői gyámhatóság jár el, s az ugyanazon településen működő családgondozót kell kirendelni,** ugyanakkor, ha az iskoláztatási támogatás felhasználása a gyermek iskolába járásának, kollégiumi ellátásának, kórházi kezelésének stb. helyszínén szükséges, úgy **eseti gondnokot e településen, a tanuló hétköznapi közvetlen környezetéből javasolt kirendelni** – például kollégiumi gyermekvédelmi felelős személyében.

Amennyiben az eseti gondnok igényli, a jegyző **eljuttatja** számára a gyermek után járó iskoláztatási támogatást – például postai úton.